dar tikslinga saugoti buvusios žvyrduobės vietą ir teritoriją aplink ją, nes čia dar gali būti išlikusių kapų.

Arūnas STRAZDAS

Excavations of Stanislava cemetery in 1999

In 1999 the area of 40 m² (3 trenches) was excavated in Stanislava cemetery (Kaunas district). One male inhumation was unearthed. The burial items found in the grave and chance finds allow to date the cemetery to the 14th-15th century.

Ėrika STRIŠKIENĖ

DEGĖSIŲ SENKAPIO TYRINĖJIMAI 1999 M.

Degėsių senkapis (Av 2036; Pakruojo r.) yra apie 150 m į V nuo Plonės upelio kairiojo kranto, apie 1,2 km į Š nuo Degėsių kaimo kapinių, 400 m į V nuo kelio Degėsiai–Gedučiai.

1949 m. LII (vadovas P. Kulikauskas) senkapiuose ištyrė 12 griautinių kapų su X–XII a. ir 1 su XVI–XVII a. įkapėmis. Iš suardytų kapų į muziejus patekę radiniai priklauso V–XVII a. 1993 m. patvirtinta paminklo teritorija yra 1,71 ha, didesnė jos dalis – 1,33 ha yra ariama.

Senkapiai ardomi jau nuo XIX a. vidurio, kasant žvyrą iš Kapų kalnu vadinamos kalvos. Nors imant žvyrą buvo masiškai randama žmonių kaulų ir įvairių dirbinių, nebuvo imtasi jokių paminklo apsaugos priemonių. Buvusio kalno, kadaise priminusio piliakalnį, vietoje dabar telkšo balos.

1999 m. PTC LP ištyrė senkapiuose 100 m² plotą. Rasti 2 suardyti kapai ir 3 buvusių kapų duobės. Kapų duobės atsidengė 30–45 cm gylyje. Jų dugnas pasiektas 60–85 cm gylyje. Nors kapai suardyti, pavyko nustatyti jų orientaciją: kapas Nr. 14 orientuotas 260°, kapas Nr. 15 – 280° kryptimi. Kape Nr. 15 rastos 3 Gustavo Adolfo monetos (XVII a. pr.). Kapą Nr.14 datuoti sunku, kadangi čia buvo tik menkų dirbinių fragmentų: žalvarinio smeigtuko nuolauža, 2 įvijos, geležinis peiliukas tiesia nugarėle.

Tyrinėjimai parodė, kad senkapis labai suardytas. Daugiausia tirta P ir PV paminklo dalis, kuri, kaip manyta, mažiausiai pažeista kasant žvyrą. Tačiau kapų čia nerasta. Ateityje reikėtų patikslinti paminklo teritoriją, gali

būti, kad ji per daug nukelta į PV. Be to, iš Degėsių kaimo gyventojo G. Malinausko gauta žalvarinė juostinė apyrankė su iškilia briauna per vidurį (VII a.) rasta už PR senkapio teritorijos ribos.

Ėrika STRIŠKIENĖ

Exploration of Degėsiai cemetery in 1999

In 1999 the CRCCL excavated the area of 100 m² in Degėsiai cemetery. Two destroyed inhumations were uncovered. One of them contained 3 coins of Gustav Adolph (the 17th century), the other – small fragments of bronze and iron artefacts. Stray finds date to the 7th-17th century.

Eugenijus SVETIKAS

DIDŽIŲJŲ LIKIŠKIŲ SENKAPIO TYRINĖJIMAI 1998 M.

1998 m. birželio 22 – rugpjūčio 21 d. LII archeologijos skyriaus ekspedicija toliau tyrinėjo 1996 m. pradėtą tirti Didžiųjų Likiškių senkapį (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 240–247). 1998 m. buvo tęsiami tyrinėjimai P senkapio dalyje. Čia ištirtos 25 perkasos: 19 – 3×10 m dydžio ir 6 – 5×3 m dydžio (iš viso 660 m²) ir atidengti 95 griautiniai kapai (kapai Nr. 51–145). Aptiktos dar 3 duobės (Nr. 23–25). 1998 m. tyrinėjimais pasiektas P senkapio kraštas. Nustatyti senkapio V ir R kraštai. Šiuo metu galima konstatuoti, kad senkapis buvo sąlyginio stačiakampio formos. Į ilgį senkapis orientuotas P–Š kryptimi, į plotį, kuris siekia nuo 15 iki 20 metrų, V–R kryptimi. 1998 m. atidengtų kapų chronologija – XVI a. pab. – XVII a.

39 griautiniuose kapuose mirusieji palaidoti su įkapėmis, 56 kapuose – be įkapių (10 vyrų – k. Nr. 61, 67, 68, 5, 6, 78, 90, 95, 105, 130; 12 moterų – k. Nr. 53, 57, 73, 115, 119, 120, 128, 129, 131, 135, 138, 144; 34 vaikai bei paaugliai – k. Nr. 55, 56, 58, 62, 69, 70, 71, 74, 81, 83, 84, 85, 86, 88, 93, 94, 96, 97, 100, 108–110, 116, 117, 122, 125, 126, 133, 134, 136, 137, 141–143).

Visi mirusieji laidoti aukštielninki, ištiestomis kojomis, išskyrus 2 moteris: kape Nr. 65 moters kojos pariestos į dešiniąją pusę, o kape Nr. 123 mirusioji, atrodo, paguldyta ant dešiniojo šono. Beveik visi mirusieji palaidoti V kryptimi (vaikų k. Nr. 62, 81, 84, 85, 93, 94, 96, 97, 108, 109, 116, 122,